

Informatīvais ziņojums

**«Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja
darbību no 2014.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim»**

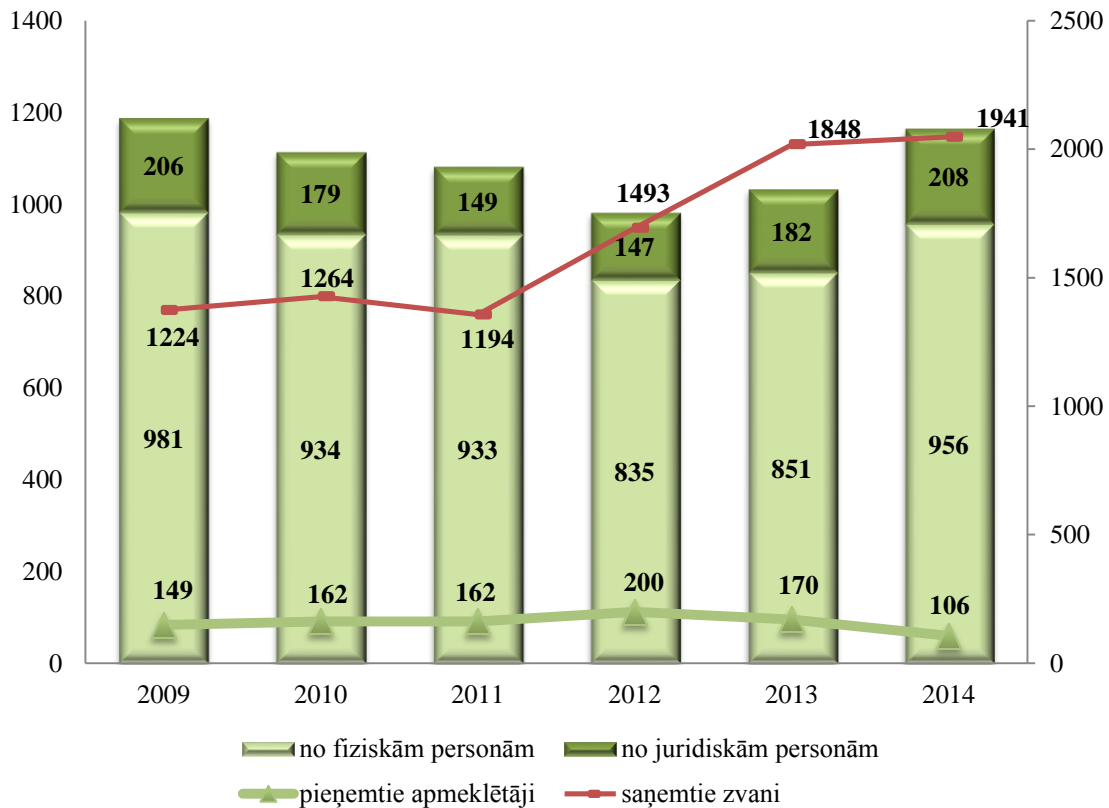
Ievads

Informatīvais ziņojums par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (turpmāk – Birojs) darbību **no 2014.gada 1.jūlijalīdz 31.decembrim** sagatavots iesniegšanai Ministru kabinetā un Saeimā saskaņā ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma 4.panta trešās daļas 14.punktu.

Biroja lietvedībā pārskata periodā **saņemts 301 iesniegums no fiziskām personām** (2014.gadā kopumā – **956 iesniegumi**), kā arī 111 iesniegumi **no juridiskām personām** (2014.gadā kopumā – **208 iesniegumi**). Birojā saņemto iesniegumu un zvanu skaits, kā arī pieņemto apmeklētāju skaits atspoguļots 1.attēlā.

2014.gada otrajā pusgadā Biroja Ziņojumu centrā ir pieņemti un uzklausti 36 apmeklētāji, pa bezmaksas uzticības tālrūni (80002070) informācija saņemta 1213 reizes, bet **2014.gadā kopumā pieņemtas 106 personas un saņemts 1941 zvans uz uzticības tālrūni**, kas ir par 5% vairāk nekā 2013.gadā. Viens no iemesliem ar ko skaidrojama zvanu skaita palielināšanās uz informatīvo tālrūni ir saistīts ar 2014.gadā notikušajām Eiropas Parlamenta un Saeimas vēlēšanām. Daļēji tas skaidrojams arī ar to, ka ir samazinājies apmeklētāju skaits, jo cilvēki izvēlas sazināties telefoniski vai elektroniski.

1.attēls. Saņemtie iesniegumi un ziņojumi, kā arī pieņemtie apmeklētāji (2009. – 2014.gads)

Uz 2014.gada 31.decembri Birojā strādāja **134 darbinieki**. 2014.gada otrajā pusgadā darbā pieņemti desmit darbinieki, savukārt darba tiesiskās attiecības ir izbeigtas ar 11 darbiniekiem. 2014.gadā Birojam piešķirtais valsts budžeta finansējums bija **EUR 4 721 874**, papildus tam Birojs piesaistīja arī

Eiropas Krāpšanas apkarošanas biroja (OLAF) finansējumu **EUR 194 039** apmērā. 2014.gada izdevumi kopā sastādīja 4 875 213 EUR.

1. Korupcijas novēršana

1.1. Pretkorupcijas politikas koordinēšana un normatīvo aktu projektu izstrāde

2014.gada otrajā pusgadā Birojs turpināja uzsākto darbu pie jauna plānošanas dokumenta „Korupcijas novēršanas un apkarošanas programma 2014. – 2020.gadam” izstrādes nākamajam plānošanas periodam.

Pārskata periodā Birojs izstrādāja un apstiprināšanai Ministru kabinetā iesniedza noteikumu projektu „Grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 21.maija noteikumos Nr.255 „Kārtība, kādā reģistrējamas, novērtējamas, izmantojamas un izpērkamas diplomātiskās dāvanas un dāvanas, kas pieņemtas, pildot valsts amatpersonas pienākumus, un kas ir valsts vai pašvaldības institūcijas īpašums””.

Pārskata periodā Biroja pārstāvji aktīvi piedalījās Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas un tās darba grupu darbā pie grozījumu izstrādes likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā”. Birojs tika pārstāvēts arī Tieslietu ministrijas vadītajās darba grupās:

- likuma „Par Krimināllikuma spēkā stāšanās un piemērošanas kārtību” un Krimināllikuma darba grupā;
- darba grupā saistībā ar likumprojektu „Grozījumi Operatīvās darbības likumā”;
- darba grupā ar 16.12.2014. Tieslietu ministra rīkojumu Nr.1-1/477 „Par darba grupas izveidošanu, lai nodrošinātu Direktīvas 2014/41/ES ieviešanu nacionālajos tiesību aktos”;
- darba grupā saistībā ar Latvijas darba devēju konfederācijas un biedrības „Būvniecības Attīstības Stratēģiskā Partnerība” vēstuli, kurā norādīts uz viņuprāt nepieciešamiem grozījumiem Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā attiecībā uz juridiskām personām piemērojamiem piespiedu ietekmēšanas līdzekļiem;
- Kriminālprocesa likuma darba grupā.

Pārstāvība tika nodrošināta arī vairāku citu institūciju vadītajās darba grupās, tai skaitā, Valsts kancelejā par normatīvo aktu izstrādi attiecībā uz trauksmes cēlēju aizsardzību un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likuma grozījumu izstrādi, kā arī normatīvo aktu grozījumu izstrādē dažādās Saeimas komisijās par Valsts dienesta likuma, Publisko iepirkumu likuma, Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma un Administratīvo pārkāpumu procesa likuma izstrādi, kā arī attiecībā uz normatīvo aktu projektu kopuma izstrādi, kas izriet no kapitālsabiedrību pārvaldības koncepcijas un kas saistīts ar pašvaldības dzīvokļu piešķiršanas kārtību.

Pārskata periodā Biroja amatpersonas piedalījās likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” (IKNL) grozījumu izstrādē, novēršot IKNL 10.panta 1.daļā ietvertā ierobežojuma ministriem un Saeimas

deputātiem veikt komercdarbību neatbilstību Satversmei. Pārskata periodā pieņemtie grozījumi nodrošināja Eiropas Padomes Starpvalstu pretkorupcijas grupas (GRECO) rekomendācijas izpildi.

Vienlaikus 2014.gadā Birojs ir izstrādājis vairākus nozīmīgus iekšējos tiesību aktus: Dokumentu pārvaldības un aprites noteikumi, Biroja darba kārtības noteikumi, Disciplinārlietas ierosināšanas, izskatīšanas un disciplinārsoda piemērošanas kārtība, Sabiedriski konsultatīvās padomes nolikums, Ētikas komisijas nolikums, Piemaksu, prēmijas un naudas balvas piešķiršanas kārtība.

1.2. Korupcijas risku analīze un ziņojumu sagatavošana

Pārskata periodā Birojs sagatavoja 62 atzinumus (2014.gadā – 124 atzinumus, kas ir par četriem vairāk nekā 2013.gadā) par Valsts sekretāru sanāsmē izsludinātajiem citu institūciju izstrādātajiem tiesību aktu projektiem nolūkā izskaust tajos korupciju un interešu konfliktu veicinošas normas, izsakot 119 iebildumus un 79 priekšlikumus. Pārskata periodā Birojs papildus ir sagatavojis arī 14 atzinumus par Eiropas Savienības tiesību aktu un plānošanas dokumentu projektiem. Kopā **2014.gadā sniegti 150 atzinumi.**

Pildot likumā noteiktās funkcijas – analizēt valsts iestāžu praksi korupcijas novēršanā un atklātos korupcijas gadījumus, sniegt institūcijām priekšlikumus konstatēto trūkumu novēršanai, Birojs pārskata periodā ir turpinājis darbu pie pārskata sagatavošanas saistībā ar korupcijas riskiem tiesu sistēmā un priekšlikumu izstrādāšanas pretkorupcijas pasākumiem tiesās.

1.3. Izglītošana un sabiedrības informēšana

Pārskata periodā Biroja pārstāvji vadīja 53 izglītošanas pasākumus, bet **2014.gadā kopumā –115 izglītošanas pasākumus**, kas ir par 24 pasākumiem vairāk nekā iepriekšējā gadā. 2014.gada otrajā pusgadā Biroja organizētās izglītošanas nodarbības par pretkorupcijas, interešu konflikta novēršanas, publiskās pārvaldes ētikas jautājumiem un politiskās aģitācijas ierobežojumiem apmeklēja 1730 personas. Kopumā 2014.gadā izglītošanas pasākumos piedalījās **3806 personas**, kas ir par 668 personām vairāk nekā 2013.gadā. Šajos pasākumos piedalījās valsts amatpersonas un valsts un pašvaldību iestāžu darbinieki, jaunieši, pedagogi, politisko partiju pārstāvji, zvērināti revidenti un auditori. Īstenoto izglītošanas pasākumu un to dalībnieku skaits atspoguļots 2.attēlā.

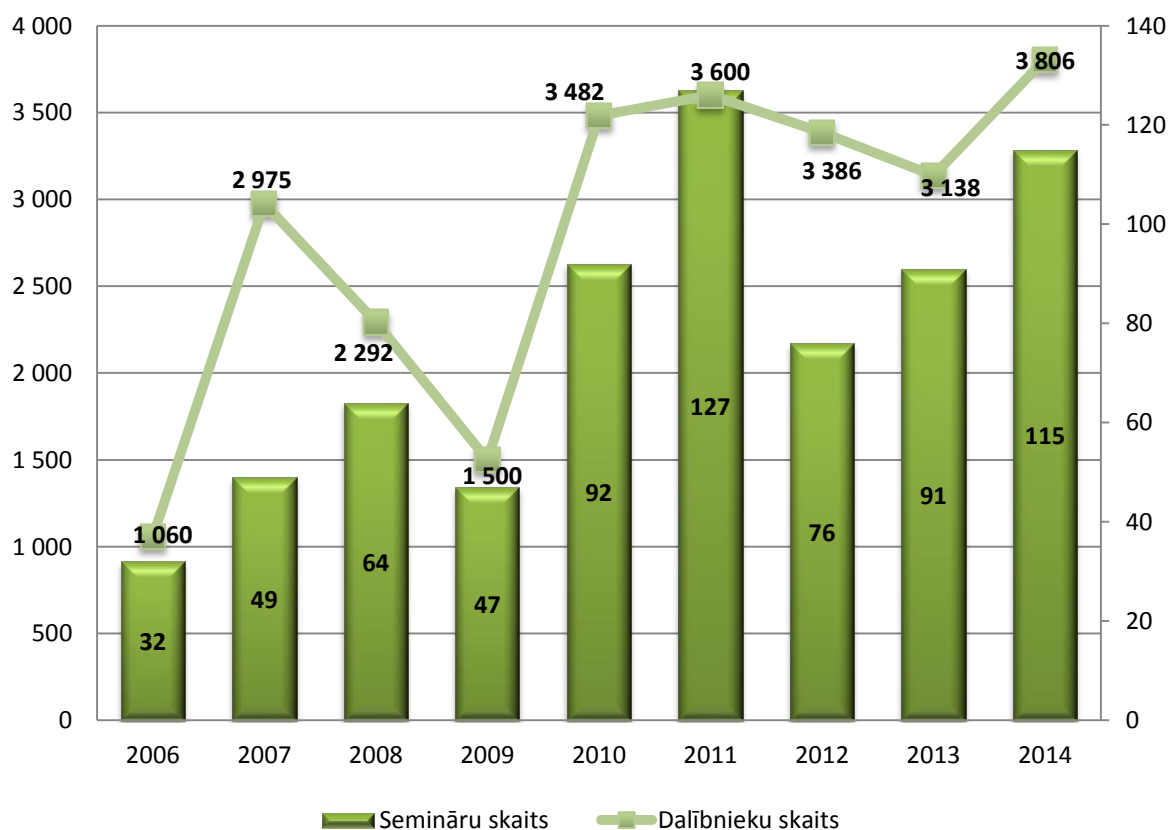
Pārskata periodā Birojs turpināja 2014.gada pirmajā ceturksnī uzsāktu privātā sektora uzņēmumu pārstāvju izglītošanu par korupcijas sekām un tās novēršanu, nodrošinot Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) materiāla par iekšējo kontroli tulkošanu uz latviešu valodu un materiāla rediģēšanu. Tika sagatavots **uzņēmējus izglītojošs buklets**, kas sadarbībā ar Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru, Latvijas Darba devēju konfederāciju un Ārlietu ministriju tiek izplatīts gan drukātā veidā, gan pieejams elektroniski Biroja mājaslapā un citviet.

2014.gada decembrī valsts amatpersonu izglītošanai sagatavots viens informatīvais izdevums valsts amatpersonām par aktualitātēm korupcijas KNABzino_02022015.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2014.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim"

novēršanā un apkarošanā. Kopā 2014.gadā Birojs sagatavojis trīs šādus informatīvos izdevumus.

2014.gadā Birojs uzsāka valsts **amatpersonu** un publisko institūciju darbinieku **zināšanu testēšanu** par korupcijas un interešu konflikta novēršanas jautājumiem. Lai gan kopumā valsts amatpersonu un publisko institūciju darbinieku zināšanas vērtējamas kā labas, tomēr labākus rezultātus ir uzrādījušas tieši valsts sektora amatpersonas. Veiktajā amatpersonu zināšanu pārbaudē valsts sektorā strādājošie pareizās atbildes snieguši vidēji uz 81,7% jautājumu, bet pašvaldību sektorā – 76,3% jautājumu. Satraucošs ir rādītājs, ka atbildīgos pašvaldību amatos strādājošajām valsts amatpersonām – pašvaldību iestāžu vadītājiem un viņu vietniekiem, izpilddirektoriem un pagasta pārvalžu vadītājiem – testa rezultāti ir zem vidējā rādītāja – vadītāji atbildējuši pareizi vidēji uz 74% jautājumu, kas ir par pieciem procentpunktiem mazāk. Tas norāda uz nepietiekamas uzmanības pievēršanu korupcijas novēršanas pasākumiem tieši pašvaldībās un to institūcijās, kā arī vēlreiz apstiprina, ka vienai no Biroja izglītošanas pasākumu prioritārajām mērķauditorijām ir jābūt tieši pašvaldību amatpersonām un īpaši to iestāžu vadītājiem un viņu vietniekiem.

2.attēls. Izglītošanas pasākumi un dalībnieku skaits (2006 – 2014)

Pārskata periodā Birojs turpinājis īstenot programmu „**Tālākizglītāju apmācība** par pretkorupcijas jautājumiem publiskās institūcijās”, lai celtu amatpersonu zināšanu līmeni, apmācot amatpersonas, kuras savās institūcijās īstenos darbinieku tālākapmācību. Šobrīd programmu apguvuši 13 institūciju 60 pārstāvji, kuri sagatavoti nodarbību vadīšanai savās institūcijās. Izstrādāta jauna **e-apmācību vides** vizuālā identitāte. Plānots, ka 2015.gadā e-apmācību KNABzino_02022015.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2014.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim"

vide tiks papildināta ar zināšanu testiem valsts amatpersonām, videomateriāliem un citiem mācību līdzekļiem.

2014.gada 29. oktobrī Birojs sadarbībā ar Valmieras pilsētas pašvaldību rīkoja informatīvo dienu, kuras laikā Birojs informēja par savu darbu, kā arī iedzīvotājiem bija iespēja gūt informāciju par korupcijas negatīvajām sekām un iespējām ziņot par pārkāpumiem. Kopumā 2014.gadā Birojs organizēja **divas informatīvās dienas** – Kuldīgā un Valmierā.

Pārskata periodā Birojs rīkoja pretkorupcijas **sociālo kampaņu** „Korupcija – slidens ceļš!”, uzrunājot sabiedrību par koruptīvas rīcības negatīvajām sekām. Sociālās kampaņas ietvaros bija dzirdama pretkorupcijas radio reklāma gan latviešu, gan krievu valodā, kā arī izvietota vides reklāma uz sabiedriskā transporta Rīgā un Daugavpilī. Kampaņas atklāšana notika Rīgas Centrālcietumā ar semināru valsts institūciju darbiniekiem „Korupcijas sekas: soda neizbēgamība un brīvības vērtība”, kuras mērķis bija veicināt diskusiju par pretkorupcijas pasākumu lomu noziegumu novēršanā.

2014.gada otrajā pusgadā Birojs rīkoja starptautiskajai pretkorupcijas dienai 9.decembrim veltītu **skolēnu un jauniešu fotokonkursu** „Mēs pret korupciju!” un tā laureātu apbalvošanas ceremoniju Rīgas Stila un modes profesionālajā vidusskolā, pieaicinot pārstāvjus no Saeimas Korupcijas novēršanas apakškomisijas, „Sabiedrība par atklātību – Delna”, Rīgas Starptautiskās ekonomikas un biznesa administrācijas augstskolas, kā arī darba vērtēšanā iesaistot profesionālus fotogrāfus. Konkursā tika saņemts 51 darbs, kurus var aplūkot sociālā tīkla „Facebook” lapā „Mēs pret korupciju”.

2014.gada otrajā pusgadā tika rīkotas divas (2014.gadā kopā – trīs) **Biroja Sabiedriskās konsultatīvās padomes (SKP)** sēdes, kurās Biroja amatpersonas kopā ar nevalstisko organizāciju pārstāvjiem apsprieda SKP nolikuma projektu, diskutēja izskanējušo informāciju par iespējamo Biroja reorganizāciju un statusu, kā arī Biroja priekšnieks informēja klātesošos par paveikto 2014. gada pirmajā pusgadā. SKP konceptuāli atbalstīja Biroja statusa saglabāšanu un neatkarības stiprināšanu un uzskatīja par tālāk virzāmu Valsts kancelejas direktores vadītās darba grupas izstrādātos priekšlikumus grozījumiem Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja likumā, izņemot jautājumu par Biroja priekšnieka vietnieku vērtēšanu saistīto komisiju izveidi. SKP par pieņemto lēmumu informēja Ministru prezidenti, nosūtot vēstuli, kurā pauda atbalstu izstrādātajiem likuma grozījumiem un to tālākai virzīšanai.

Saskaņā ar likuma „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 31.pantā noteikto Birojs savā mājaslapā publicē informāciju par valsts amatpersonu darbībā konstatētajiem pārkāpumiem korupcijas novēršanas jomā – pārskata periodā Birojs publicēja 81 paziņojumu, bet 2014.gadā kopā – **223 paziņojumus** par administratīvi sodītajām valsts amatpersonām.

2014.gadā Biroja amatpersonas gan rakstveidā, gan pa tālruni ir sniegušas vairāk nekā **600 skaidrojums un konsultācijas** par amata savienošanas ierobežojumiem amatpersonām, interešu konflikta situācijām, ētiku valsts amatpersonām, korupcijas riskiem, pretkorupcijas pasākumiem, kā arī par politisko partiju finansēšanu un priekšvēlēšanu aģitāciju.

Informējot sabiedrību par korupcijas attīstības tendencēm un atklātajiem korupcijas gadījumiem, kā arī par veiktajiem pasākumiem korupcijas novēršanai un apkarošanai, 2014.gadā Birojs izplatīja **107 paziņojumus plašsaziņas līdzekļiem** un vairāk nekā 550 reizes sniedza atbildes uz mediju pārstāvju jautājumiem.

1.4. Starptautiskā sadarbība

Birojs 2014.gada otrajā pusgadā turpināja strādāt pie Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) 1997.gada 21.novembra konvencijai „Par ārvalstu amatpersonu kukuļošanas apkarošanu starptautiskajos biznesa darījumos” (turpmāk - Pretkorupcijas konvencija) pirmās fāzes ietvaros izteikto **rekomendāciju ieviešanas**. Pārskata periodā Biroja pārstāvji piedalījās divās OECD Kukuļošanas apkarošanas starptautiskajos biznesa darījumos darba grupas plenārsēdēs Francijā. 2014.gada novembrī Biroja priekšnieks Latvijas delegācijas sastāvā piedalījās Publiskās pārvaldība komitejas sanāksmē, kurā tika skatīts Latvijas novērtējuma ziņojums par atbilstību Pretkorupcijas konvencijas nosacījumiem.

2014.gada septembrī Birojs parakstīja partnerības deklarāciju ar Igaunijas Tieslietu ministriju par projekta „Korupcijas mazināšana: koncentrējoties uz korupcijas apkarošanu privātajā sektorā” ieviešanu sadarbībā ar Dānijas, Igaunijas un Spānijas partnerdienestiem. Projekta ietvaros plānota informatīvu materiālu sagatavošana uzņēmēju informēšanai par atbildību par koruptīviem noziedzīgiem nodarījumiem un rīcību to novēršanai. Birojs ir arī sagatavojis un iesniedzis projekta pieteikumu OLAF „Hercule III programmas 2014 – 2020” ietvaros operatīvās kapacitātes celšanai.

Pārskata periodā tika sagatavots un iesniegts izsludināšanai Valsts sekretāru sanāksmē **informatīvais ziņojums** „Par Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Pretkorupcijas konvencijas rekomendācijām un to izpildes nodrošināšanu”, norādot tajā uz būtiskajiem uzdevumiem, kas Latvijai jāizpilda, lai nodrošinātu ANO rekomendāciju ieviešanu.

2014.gada otrajā pusgadā tika sagatavots un iesniegts Eiropas Padomes Starpvalstu pretkorupcijas grupas (GRECO) **atbilstības ziņojums** par IV novērtēšanas kārtā izteiktajām rekomendācijām Latvijai saistībā ar korupcijas novēršanu parlamentā, tiesu varā un prokuratūrā. Biroja pārstāvji ir nodrošinājuši pārstāvniecību divās GRECO plenārsēdēs Francijā un piedalījās Serbijas izvērtējumā par korupcijas novēršanas principu parlamentā, tiesu sistēmā un prokuratūrā ieviešanu GRECO IV kārtas ietvaros.

2014. gada 10.novembrī Birojs rīkoja **ārvalstu padomnieku grupas (Foreign Advisory Panel) sanāksmi**, kurā ārvalstu vēstniecību un starptautisko organizāciju pārstāvji tika iepazīstināti ar Biroja darbības rezultātiem un diviem darba grupu sagatavotiem atzinumiem par iespējamām izmaiņām Biroja statusā. Sanāksmē piedalījās ASV, Baltkrievijas, Beļģijas, Čehijas, Dānijas, Grieķijas, Izraēlas, Īrijas, Kanādas, Lielbritānijas, Lietuvas, Moldovas, Nīderlandes, Somijas, Spānijas, Ungārijas un Zviedrijas vēstniecību pārstāvji.

Birojs turpināja iepazīstināt **citu valstu pārstāvjus** ar uzkrāto pieredzi – pārskata periodā Birojā viesojās Armēnijas, Horvātijas, Melnkalnes, KNABzino_02022015.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2014.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim"

Turkmenistānas un Ukrainas pārstāvji, lai iepazītos ar Latvijas pieredzi korupcijas novēršanā un apkarošanā, kā arī politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas uzraudzībā.

2014.gada decembrī Biroja priekšnieks piedalījās Pasaules Bankas rīkotajā pretkorupcijas iestāžu sanāksmē ASV, kurā prezentēja Latvijas pieredzi korupcijas novēršanas un apkarošanas politikas īstenošanā. Sanāksmē piedalījās pārstāvji no vairāk nekā 130 valstīm.

1.5. Valsts amatpersonu darbības kontrole

Lai nodrošinātu valsts amatpersonu darbību sabiedrības interesēs, novēršot jebkuras amatpersonas, tās radnieku vai darījumu partneru personiskās vai mantiskās ieinteresētības ietekmi uz valsts amatpersonas lēmumiem un rīcību, Birojs kontrolē interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā, kā arī normatīvajos aktos noteikto aizliegumu un papildu ierobežojumu ievērošanu. Saistībā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu neievērošanu, konstatējot administratīvā pārkāpuma pazīmes, 2014.gada otrajā pusē lietvedība administratīvā pārkāpuma lietās ir uzsākta 141 gadījumā (kopā 2014.gadā – 218 gadījumos), savukārt lēmums atteikt lietvedības uzsākšanu pieņemts 101 gadījumā (kopā 2014.gadā – 168 gadījumos).

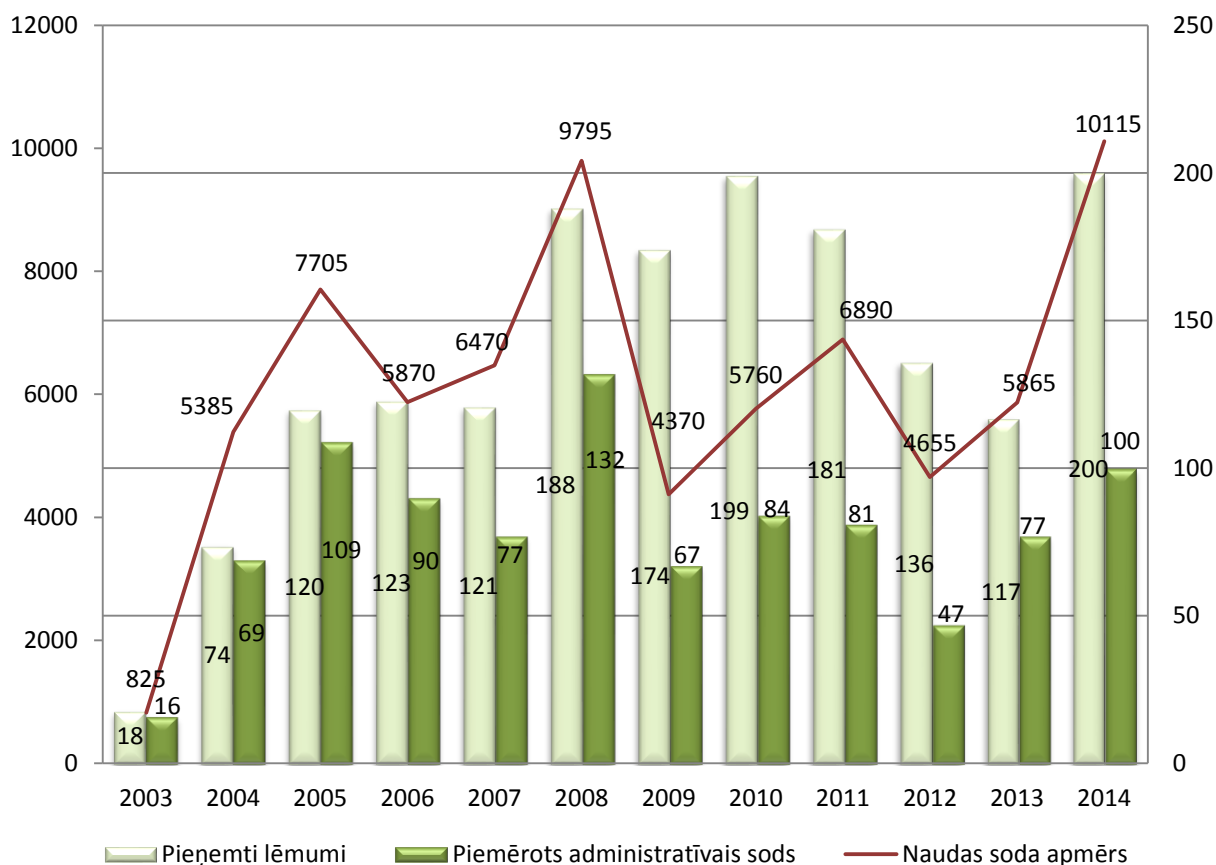
Pārskata periodā pieņemti 100 lēmumi administratīvā pārkāpuma lietā un ar naudas sodu sodītas 39 valsts amatpersonas par kopējo summu EUR 4360 apmērā, savukārt 55 gadījumos ziņas par administratīvo pārkāpumu bija pietiekamas, lai Birojs konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs – Birojs pieņēmis lēmumu neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību, izsakot mutvārdu aizrādījumu. Kopā 2014.gadā pieņemti **200 lēmumi administratīvā pārkāpuma lietā** (par 83 lēmumiem vairāk nekā 2013.gadā), no tiem 100 amatpersonas sodītas ar **naudas sodu** par kopējo summu **EUR 10115**, savukārt, **85** gadījumos izteikts **mutvārdu aizrādījums**, bet 15 gadījumos pieņemti lēmumi lietvedību izbeigt. No 2014.gadā pieņemtajiem Biroja lēmumiem tiesā ir atcelti divi, bet pieci atrodas pārsūdzības procesā. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi ir atspoguļoti 3.attēlā. 2014.gadā **sešām** personām lūgts **atlīdzināt valstij nodarītos zaudējumus** par kopējo summu **EUR 3892**.

Veicot likumā noteiktās funkcijas valsts amatpersonu darbības kontroles jomā, 2014.gada otrajā pusgadā Birojs pabeidza 238 pārbaudes, bet 2014.gadā kopumā – 428 resoriskās, kas ir par 25 pārbaudēm mazāk nekā 2013.gadā. Samazinājums izskaidrojams ar ievērojamo administratīvo pārkāpumu lietu pieaugumu. Vidējais resorisko pārbaudžu izskatīšanas ilgums līdz lēmuma pieņemšanai ir 127 dienas.

Pārskata periodā veikto pārbaudžu ietvaros atbilstoši savai kompetencei Birojs izvērtējis 584 amatpersonu darbību, pārbaudot 803 amatpersonu deklarācijas, bet 2014.gadā kopumā – 1005 amatpersonu darbības, pārbaudot 1344 deklarācijas, saistībā ar likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” noteikto ierobežojumu un aizliegumu ievērošanu.

2014.gadā Biroja priekšnieks izskatīja **25 sūdzības** par Biroja amatpersonu pieņemtajiem lēmumiem administratīvā pārkāpuma lietās, no kurām 11 gadījumos lēmums atstāts negrozīts, savukārt – septiņos gadījumos lēmums atcelts un pieņemts jauns lēmums par sodīšanu; divos gadījumos lēmums atcelts, pārkāpumu atzīstot par maznozīmīgu un lietvedību izbeidzot; divos gadījumos lēmums atcelts daļā un samazināts naudas soda apmērs; vienā gadījumā lēmums atstāts spēkā, bet samazināts naudas sods; vienā gadījumā izbeigta lietvedība daļā un samazināts naudas sods; vienā gadījumā izskatīt sūdzību atteikts, jo bija nokavēts lēmuma pārsūdzēšanas termiņš.

3.attēls. Pieņemtie lēmumi un uzliktie naudas sodi (2003.gads – 2014.gads)

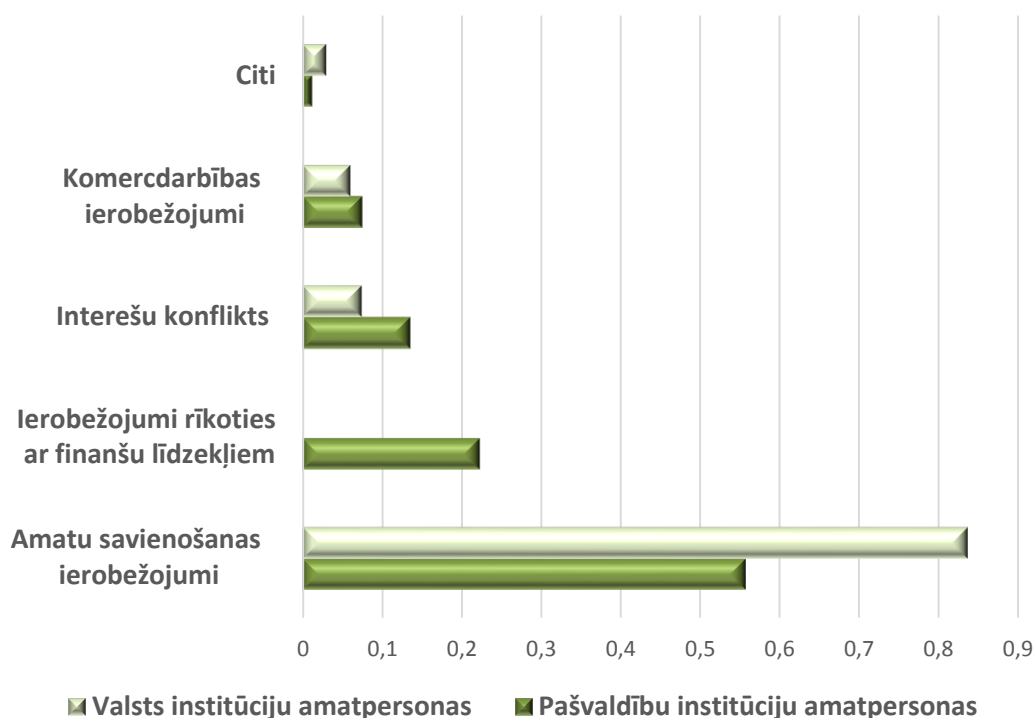
Pamatojoties uz Biroja pieņemtajiem lēmumiem, pārskata periodā amatpersonas valsts budžetā ir pārskaitījušas EUR 2390, bet kopā 2014.gadā **samaksāto administratīvo naudas sodu kopējā summa ir EUR 9188.**

Izpildot likumā „Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā” 31.pantā noteikto pienākumu informēt sabiedrību par amatpersonām attiecībā uz kurām ir pieņemti lēmumi administratīvā pārkāpuma lietās, Birojs 2014.gadā ir publicējis informāciju par 148 amatpersonām, kurām ir piemērots naudas sods vai izteikts mutvārdu aizrādījums. Lielākā daļa no šīm amatpersonām ieņem amatus pašvaldību iestādēs (55,6%), no kuriem vairāk nekā puse nav ievērojušas amata savienošanas ierobežojumus, tai skaitā gūstot neatļautus ienākumus (64%). No visiem gadījumiem, kad amatpersona nav ievērojusi amata savienošanas ierobežojumus, liela daļa (62%) bijušas vadošas amatpersonas – iestāžu vadītāji, vadītāju vietnieki, izpilddirektori un viņu KNABzino_02022015.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2014.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim"

vietnieki, valdes locekļi kapitālsabiedrībās, kā arī divu novadu domes priekšsēdētāji. Citi gadījumi (22,2%) saistīti ar noteikto ierobežojumu rīkoties ar pašvaldības finanšu līdzekļiem. Atsevišķos gadījumos (13,5%) konstatēts, ka pašvaldību amatpersonas (pašvaldības deputāti, novadu domes priekšsēdētāji, divi skolu direktori) savas funkcijas veikušas interešu konflikta situācijā, bet citi gadījumi (7,5%) attiecas uz vadošām pašvaldību amatpersonām, kuras nav ievērojušas komercdarbības ierobežojumus, jo ir pierādīta to saistība ar tādām komercsabiedrībām, kas saņēmušas attiecīgo pašvaldības pasūtījumu bez atklāta konkursa.

Arī valsts iestādēs lielākā daļa amatpersonu (83,6%) nav ievērojušas amata savienošanas ierobežojumus, tai skaitā gūstot neatļautus ienākumus (71%). Pārējos gadījumos (7,4%) pārkāpumi saistīti ar valsts amatpersonu funkciju veikšanu interešu konflikta situācijā, kad pieņemts lēmums valsts amatpersonas vai tās radnieku mantiskās vai personiskās interesēs, un ar komercdarbības aizlieguma pārkāpšanu (6%), jo pēdējo divu gadu laikā amatpersona, pildot pienākumus, ir pieņēmusi lēmumu attiecībā uz konkrēto komercsabiedrību, kā arī vienā gadījumā sodīts Saeimas deputāts par to, ka viņa radnieki bijuši tādās komercsabiedrības dalībnieki, kas saņēmuši pasūtījumus no konkrētās valsts iestādes bez atklāta konkursa.

4. attēls. Valsts un pašvaldību amatpersonu pārkāptie ierobežojumi 2014.gadā

Pārbaužu ietvaros konstatējot pazīmes, kas liecina par iespējamu valsts amatpersonas deklarācijas aizpildīšanas kārtības neievērošanu, pārskata periodā attiecībā uz deviņām personām (2014.gadā kopā – 13 personām) **informācija nosūtīta Valsts ieņēmumu dienestu (VID)**. Pārskata periodā pēc Biroja lūguma par vienu personu ir uzsākts iedzīvotāju ienākumu nodokļa audits. Tāpat KNABzino_02022015.docx; Informatīvais ziņojums "Par Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja darbību no 2014.gada 1.jūlija līdz 31.decembrim"

2014.gada otrajā pusē uz VID nosūtīts viens lūgums (2014.gadā kopā – seši lūgumi) veikt pārbaudi par institūcijā strādājošo neiekļaušanu valsts amatpersonu sarakstos. Pamatojoties uz iepriekš Biroja sniegto informāciju, 2014.gadā kopumā 75 personas ir iekļautas valsts amatpersonu sarakstos.

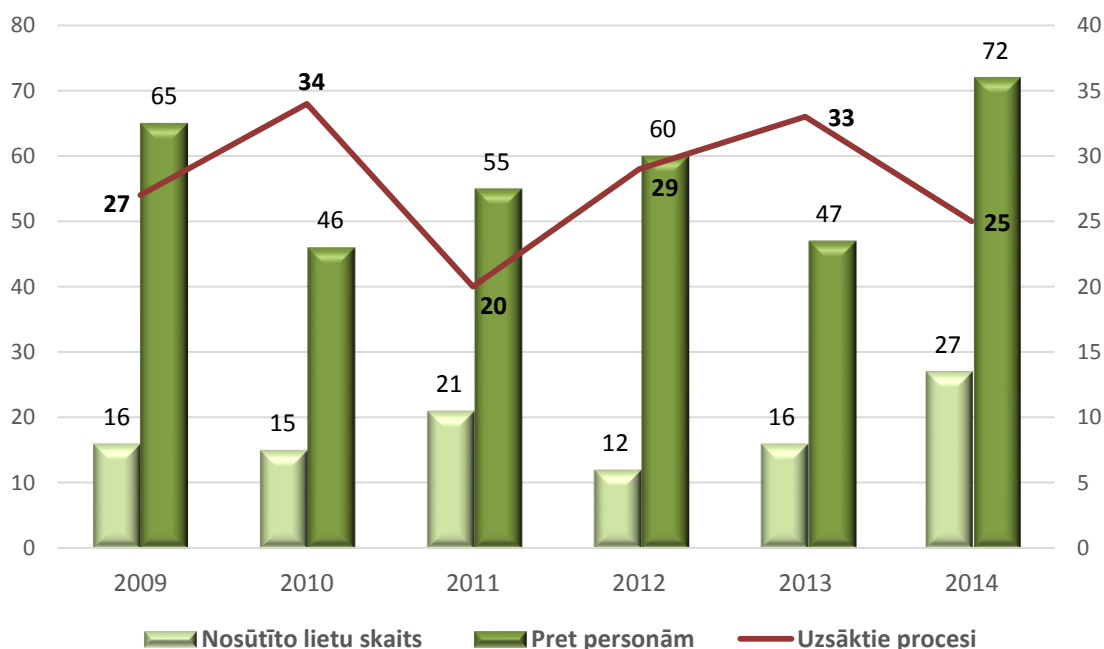
2. Korupcijas apkarošana

2014.gadā **izmeklēšana ir pabeigta 39 kriminālprocesos**, no kuriem prokuratūras iestādēm kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīti **27 kriminālprocesi** (par 11 vairāk nekā 2013.gadā) **pret 72 aizdomās turētām personām** (par 53% vairāk nekā 2013.gadā), no tiem 2014.gada otrajā pusē – 16 kriminālprocesi pret 40 personām.

2014.gada otrajā pusē Birojs **izbeidza** astoņus kriminālprocesus (kopā 2014.gadā – **12 kriminālprocesus**, kas ir tik pat daudz, cik 2013.gadā). Izmeklējot koruptīvus noziedzīgus nodarījumus, pārskata periodā Birojā tika uzsākti septiņi kriminālprocesi, no kuriem pēc iegūtās operatīvās informācijas – pieci kriminālprocesi. 2014.gadā kopumā tika **uzsākti 25 kriminālprocesi** (par astoņiem mazāk nekā 2013.gadā), no kuriem pēc iegūtās operatīvās informācijas – 14 kriminālprocesi (2013.gadā pēc iegūtās operatīvās informācijas uzsākti 20 kriminālprocesi). Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtīto kriminālprocesu un Birojā uzsākto kriminālprocesu skaits atspoguļots 5.attēlā.

Uz 2014.gada 31.decembri Birojā atradās **33 krimināllietas**.

5.attēls. **Kriminālvajāšanai nosūtīto lietu skaits un personu skaits, kā arī uzsāktie kriminālprocesi (2009.– 2014.gads)**

2014.gada otrajā pusgadā viena no **nozīmīgākajām krimināllietām**, kurā Ģenerālprokuratūrai lūgts uzsākt kriminālvajāšanu ir pret valsts amatpersonu par liecinieka piespiešanu ar uzpirkšanu un vardarbības piedraudējumu dot nepatiesu liecību tiesā, atsakoties no iepriekš sniegtajām liecībām. Izmeklēšanas

gaitā iegūto pierādījumu kopums dod pamatu uzskatīt, ka amatpersona organizējusi, uzkūdījusi un atbalstījusi noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar vairāku privātpersonu iesaistīšanu nolūkā panākt, lai vardarbības draudu iespaidā un par prettiesisku atlīdzību EUR 3 000 000 apmērā liecinieks atteiktos no iepriekš sniegtajām liecībām un sniegtu valsts amatpersonas uzticamības personu iepriekš sagatavotās nepatiesās liecības.

Pārskata periodā Ģenerālprokuratūrai ir nosūtīti arī apjomīga kriminālprocesa materiāli pret septiņām personām (divām Daugavpils pašvaldības amatpersonas, no kurām viena ieņem atbildīgu amatu, un četriem uzņēmējiem) saistībā ar kukuļošanu, ļaunprātīgu dienesta stāvokļa izmantošanu mantkārīgā nolūkā un krāpšanu. Virkne noziedzīgo nodarījumu veikti saistībā ar Daugavpils domes kapitālsabiedrības „**Daugavpils siltumtīkli**” veiktajiem iepirkumiem.

Biroja rīcībā esošie pierādījumi liecina, ka no 2011.gada līdz 2012.gada pavasarim divi no iesaistītajiem uzņēmējiem izkrāpa ievērojamus naudas līdzekļus (kopumā ap EUR 850 000) no diviem pašvaldību un trim privātiem uzņēmumiem. Izmeklēšanas gaitā noskaidrots arī, ka iepirkumu darījumos iesaistītajai amatpersonai tika nodots kukulis 10 000 EUR apmērā. Citā epizodē kriminālprocesa materiāli liecina, ka personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās 2013. gada janvārī starpniekiem nodeva kukuli EUR 120 000 tālākai nodošanai valsts amatpersonai, kas ieņem atbildīgu amatu Daugavpils pilsētas domē. Kukulis bija jānodod par labvēlīgiem lēmumiem kāda komersanta interesēs, izslēdzot jebkura cita pretendenta dalību „Daugavpils siltumtīkli” iepirkumā, tādējādi pārkāpjot negodīgas konkurences aizliegumu. Amatpersonai paredzēto kukuli iepirkumos ieinteresētie starpnieki daļēji piesavinājās, katrs piesavinoties 30 000 EUR, bet amatpersonai tika nodoti 60 000 EUR.

2014.gada augustā Birojs ir rosinājis saukt pie kriminālatbildības bijušo **Rīgas pašvaldības kapitālsabiedrības amatpersonu** par iespējamām noziedzīgiem nodarījumiem. Bijusī amatpersona tiek turēta aizdomās par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, izraisot smagas sekas, un finanšu līdzekļu piesavināšanos lielā apmērā (61 270 EUR) par neveiktiem remontdarbiem, kā arī vienu bijušo kapitālsabiedrības darbinieku par amatpersonas pretlikumīgo darbību atbalstīšanu.

2014. gadā krimināllietu izmeklēšanas ietvaros tika konstatēti **valsts un pašvaldību institūcijām nodarīti zaudējumi EUR 4 369 801** apmērā, savukārt juridiskām personām EUR 1 701 821 apmērā, bet **arestēti naudas līdzekļi EUR 5055** apmērā.

2014.gadā Biroja amatpersonas apkarošanas jomā veica 97 **resoriskās pārbaudes** (par 41 pārbaudi vairāk nekā 2013.gadā) par iespējamu likuma pārkāpumu, izmantojot Biroja likumā noteiktās pilnvaras, kas nav kriminālprocesuālās pilnvaras, no tām 2014.gada otrajā pusgadā – 30 pārbaudes. 2014.gadā resorisko pārbažu rezultātā 71 gadījums tika izvērtēts atbilstoši Kriminālprocesa likumā noteiktajam, no kuriem 50 gadījumos (par 19 vairāk nekā 2013.gadā) pieņemti lēmumi par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

Vidējais resorisko pārbaužu izskatīšanas ilgums līdz lēmuma pieņemšanai kriminālprocesuālā kārtībā ir 99 dienas.

2014.gada oktobrī **Birojs sadarbībā ar VID veica procesuālās darbības** uzsāktajā kriminālprocesā par kukuļa pieprasīšanu un pieņemšanu, ko izdarījusi VID amatpersona. Kriminālprocesa ietvaros iegūto pierādījumu kopums dod pietiekamu pamatu uzskatīt, ka VID amatpersona ar divu privātpersonu starpniecību par labvēlīga lēmuma pieņemšanu kukuļdevēja interesēs, pieprasījusi un pieņēmusi kukuli. Pirmstiesas izmeklēšanas laikā iegūtā informācija liecina, ka kāda privāta uzņēmuma valdes priekšsēdētāju uzrunāja privātpersona, kura par šā uzņēmuma PVN uzrēķina lēmuma atcelšanu piedāvāja samaksāt amatpersonai kukuli 2000 EUR apmērā. VID amatpersona, izmantojot starpniekus, saņēma daļu pieprasītā kukuļa 700 EUR, savukārt 1300 EUR piesavinājās kukuļņemšanas līdzdalībnieki. Kriminālprocesā iesaistītajām personām piemēroti ar brīvības atņemšanu nesaistīti drošības līdzekļi, tostarp amatpersonai noteikts aizliegums pildīt amata pienākumus.

Lai nodrošinātu pierādījumu iegūšanu un nostiprināšanu Biroja lietvedībā esošajās krimināllietās, 2014.gadā Birojs **sagatavojis 13 tiesiskās palīdzības lūgumus**, nosūtot lūgumus tos uz 13 valstīm – gan Eiropas Savienības dalībvalstīm (Čehija, Lietuva, Spānija, Vācija, u.c.), gan citām valstīm (ASV, Grenāda, Krievijas Federācija, Ukraina, u.c.). Tāpat 2014.gadā Birojs ir **izpildījis 14 ārvalstu tiesiskās palīdzības lūgumus**.

3. Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu izpildes kontrole

Politisko partiju un to apvienību finansēšanas noteikumu kontroles mērķis ir nodrošināt partiju finansiālās darbības atklātumu, likumību un atbilstību parlamentārās demokrātijas sistēmai. Veicot likumā noteiktās funkcijas politisko partiju finansēšanas un priekšvēlēšanu aģitācijas kontroles jomā, Birojs ir **pabeidzis partiju 2014.gada Eiropas parlamenta vēlēšanu deklarāciju pārbaudes**.

Birojs publicēja 2014.gada Saeimas vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarācijas, kā arī uzsāka to patiesuma pārbaudes. Pārskata periodā Birojā tika saņemtas 33 vēlēšanu **ieņēmumu un izdevumu deklarācijas** (2014.gadā kopā – **52 deklarācijas**), kā arī pabeigtas 14 vēlēšanu ieņēmumu un izdevumu deklarāciju pārbaudes. Vienlaikus Birojs ir turpinājis darbu pie programmatūras prasību definēšanas Politisko partiju finansēšanas kontroles informatīvās sistēmas izveidei, kas paredz ieviest elektronisko deklarēšanu.

Pārskata periodā Birojs ir saņēmis un publicējis 20 sarakstus **par iestāšanās un biedru naudu** (2014.gadā kopā – **46 saraksti**), pabeidzis 11 iestāšanās naudas un biedru naudas sarakstu pārbaudes, 43 gada pārskatu pārbaudes, kā arī pabeidzis 32 resoriskās pārbaudes.

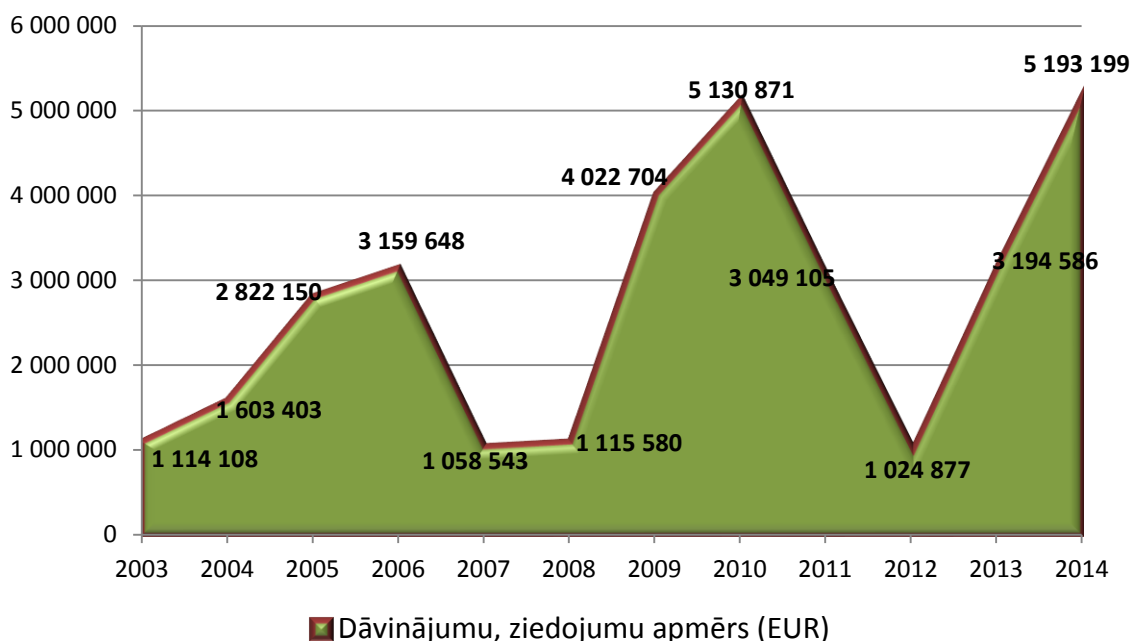
2014.gada otrajā pusgadā Birojs ir **pabeidzis partiju 2013.gada valsts budžeta finansējuma izlietošanas pārbaudes**, kuru rezultātā pieņemts **viens**

lēmums par finanšu līdzekļu atmaksu valsts budžetā **EUR 7919** apmērā, kas ir pārsūdzēts tiesā.

Pārskata periodā divām politisko partiju apvienībām to banku kontos tika ieskaitīta kārtējā valsts budžeta finansējuma daļa (kopā EUR 153 846 apmērā), bet attiecībā uz **vienu partiju** 2014.gada jūlijā Birojs ir pieņēmis lēmumu **par finansējuma apturēšanu**, jo tā ir pārkāpusi valsts budžeta finansējuma izlietošanas noteikumus, un lēmums par soda piemērošanu ir stājies spēkā. Kopumā 2014.gadā **četri politiskie spēki saņēma valsts dotācijas EUR 370 141 apmērā**. 2014.gada 1.decembrī Birojs ir pieņēmis lēmumus par **valsts budžeta finansējuma piešķiršanu sešām partijām**.

2014.gadā tika pieņemti **12 lēmumi par pretlikumīgi saņemto finanšu līdzekļu ieskaitīšanu valsts budžetā** – kopumā **EUR 79474** apmērā, no kuriem pārskata periodā – astoņi lēmumi par lielāko daļu summas EUR 73954 apmērā. Pamatojoties uz Biroja izdotajiem administratīvajiem aktiem, pārskata periodā **valsts budžetā ir ieskaitīti līdzekļi**, kas tika atzīti par prettiesiski pieņemtiem, jo netika ievēroti likumā noteiktie ierobežojumi, kopumā EUR 4448 apmērā (kopā 2014.gadā – EUR 6271 apmērā).

6.attēls. Politiskajām partijām un to apvienībām ziedotais līdzekļu apjoms (2003.gads – 2014.gads)

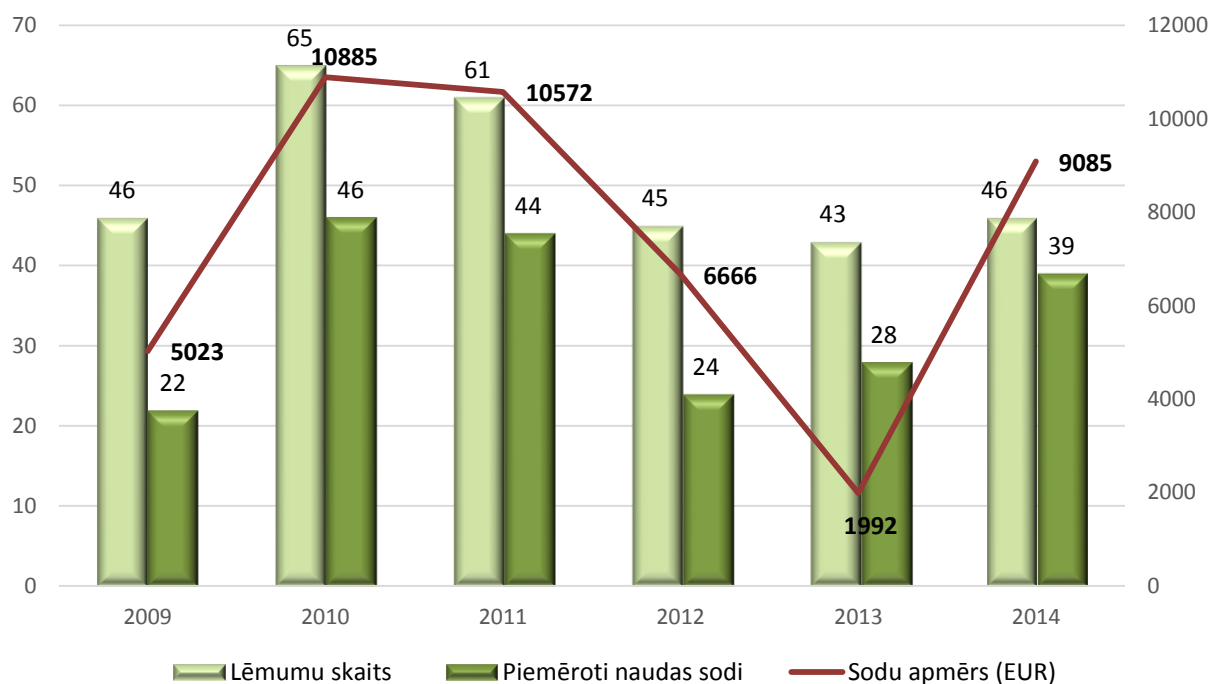
Sakarā ar 2014.gada pavasarī notikušajām Eiropas Parlamenta un rudenī Saeimas vēlēšanām palielinājās politiskajām partijām un to apvienībām **ziedoto finanšu līdzekļu apjoms**. Tomēr ziedoto naudas līdzekļu apjoms pārskata periodā bija ievērojami lielāks, ja pirmajā pusgadā kopējā summa bija EUR 1 775 402, tad otrajā pusgadā ziedotie naudas līdzekļi bija EUR 3 377 930 apmērā. Lielāko ziedojumu daļu partijas un to apvienības ir saņēmušas tieši pirms vēlēšanu norises – 2014.gada septembrī vairāk nekā 1,3 miljonus eiro un oktobrī vairāk nekā 2,5 miljonus eiro. Pārskata periodā **saņemti un publicēti 313 ziņojumi** (2014.gadā kopā – **593 ziņojumi**) un pārbaudīti 287 ziņojumi

(2014.gadā kopā – **670 ziņojumi**) par politisko partiju un to apvienību saņemtajiem dāvinājumiem. Politiskajiem spēkiem veikto ziedojumu un dāvinājumu (gan naudas, gan arī mantas vai pakalpojuma veidā) apmērs atspoguļots 6.attēlā, kur redzams, ka 2014.gadā ziedotā summa bijusi lielākā kopš 2003.gada.

Par Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likuma un priekšvēlēšanu aģitācijas likuma normu pārkāpumiem (pārkāpumi saistīti ar vēlēšanu deklarāciju un ziedojumu sarakstu iesniegšanas kārtības neievērošanu, nepatiesas informācijas norādīšanu 2013.gada pārskatos un 2014.gada vēlēšanu deklarācijās) 2014.gada otrajā pusgadā tika pieņemti 18 lēmumi **administratīvo pārkāpumu lietās** (kopā **2014.gadā – 46 lēmumi**), kuru ietvaros sodītas 13 partijas, piemērojot tām naudas sodu EUR 3460 apmērā. Kopā 2014.gadā **naudas sods piemērots 39 partijām** un to apvienībām par kopējo summu **EUR 9085 apmērā**. Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2014.gadā pieaudzis gan pieņemto lēmumu skaits, gan arī piemērotais naudas sods, kas ar politisko partiju un to apvienību aktīvām darbībām, tuvojoties vēlēšanām. Pieņemto lēmumu skaits un piemērotais naudas sods atspoguļots 7.attēlā.

Pārskata periodā piecos gadījumos (2014.gadā kopā – **septiņos gadījumos**) konstatētie pārkāpumi ir atzīti par maznozīmīgiem un **partijām izteikts mutvārdu aizrādījums**. Divos gadījumos pie administratīvās atbildības tika sauktas citas fiziskas un juridiskas personas, uzliekot naudas sodu EUR 150 apmērā. Kopumā 2014.gadā citas fiziskas un juridiskas personas pie administratīvās atbildības sauktas četros gadījumos, uzliekot naudas sodu EUR 670 apmērā.

7.attēls. Pieņemto lēmumu skaits un piemērotais naudas sods

2014.gadā Biroja priekšnieks ir izskatījis **trīs sūdzības** par Biroja amatpersonu pieņemtajiem lēmumiem administratīvā pārkāpuma lietās. Izvērtējot minēto gadījumu sūdzības, Biroja priekšnieks visus lēmumus ir atstājis spēkā.

Pārskata periodā Birojs ir iesniedzis tiesā prasības **pieteikums apturēt vienas politiskās partijas darbību** par 2013.gada vēlēšanu un 2013.gada pārskata neiesniegšanu.

Sakarā ar Saeimas vēlēšanām 2014.gada rudenī, Birojs ir apkopojis politisko partiju iesniegto informāciju par noslēgtajiem līgumiem attiecībā uz **priekšvēlēšanu aģitācijas izvietojumu** un nodrošinājis **priekšvēlēšanu izdevumu apmēra uzraudzību**. Saskaņā ar Biroja apkopoto informāciju neviena no partijām vai to apvienībām, kā arī ar tām nesaistīta persona nav veikusi aģitāciju par summu, kas pārsniedz pieļaujamo priekšvēlēšanu izdevumu apmēru, līdz ar to Birojam nav bijis nepieciešams realizēt ar likumu piešķirtās tiesības apturēt kāda aģitācijas veicēja darbības.

Korupcijas novēršanas un apkarošanas
Biroja priekšnieks

J.Streļčenoks

02.02.2015.
4120
S.Helviga, 67356168
sintija.helviga@knab.gov.lv